

GEBE VEYA EMZİKLİ KADINLARIN ÇALIŞTIRILMA ŞARTLARIYLA EMZİRME ODALARI VE ÇOCUK BAKIM YURTLARINA DAİR TÜZÜK

Yürürlüğe Koyan Bakanlar Kurulu Kararnamesi: 87/11624 - 16.3.1987

Resmi Gazete: 10 Nisan 1987 - 19427

Kapsam

MADDE 1 - Gebe ve emzikli kadınların hangi dönemlerde ne gibi işlerde çalıştırılmalarının yasak olduğu, mahzur olmayan işlerde hangi şart ve usullerde çalıştırılabilecekleri, emzirme odaları veya çocuk bakım yurtlarının (kreş) nasıl kurulacağı bu Tüzükte gösterilmiştir.

DEYİMLER

MADDE 2 - Bu Tüzükte geçen deyimlerden;

Oda : emzirme odasını;

Yurt : Çocuk bakım yurdunu (kreş),

ifade eder.

ÇALIŞTIRMA YASAĞI

MADDE 3 - Kadın işçilerin, doğumdan önce 6, doğumdan sonra 6 hafta olmak üzere 12 haftalık süre içinde çalıştırılmaları yasaktır.

Bu süreler, işçinin sağlık durumuna ve işin özelliğine göre doğumdan önce ve sonra hekim raporuna dayanılarak arttırılabilir.

İsteği halinde, kadın işçiye, doğumdan sonraki 6 haftadan sonra 6 aya kadar ücretsiz izin verilir. Bu süre, ücretli izin hakkının hesabında nazara alınmaz.

GEBE İŞÇİLERİN MUAYENE İZİNİ

MADDE 4 - İşçiler, başvurmaları halinde, gebeliğin ilk üç ayında, işyeri, işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırasıyla en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu Sağlık tesisleri, sağlık ocakları, hükümet veya belediye hekimlerince muayene ve tedavi edilirler.

Sonraki aylarda, ayda en az bir defa tıbbi muayeneye gitmelerine izin verilir.

EMZİKLİ İŞÇİLERİN ÇALIŞTIRILMALARI

MADDE 5 - Emekli, işçilerin Ağır ve Tehlikeli İşler Tüzüğünde kadınların çalıştırılabilecekleri belirtilmiş olan işlerde çalıştırılabilmeleri için, doğumdan sonraki 6 haftanın bitiminde ve işe

başlamalarından önce, işyeri, işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırasıyla en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık tesisleri, sağlık ocakları, hükümet veya belediye hekimlerine muayene ettirilerek çalışmalarına engel durumları olmadığı raporla belirlenmesi gerekir.

Muayene sonunda ağır ve tehlikeli işlerde çalışmasında mahzur olduğu hekim raporuyla belirlenen emzikli kadın işçiler doğumdan sonra ilk 6 ay içinde bu işlerde çalıştırılmazlar.

EMZİRME İZİNİ

MADDE 6 - Emzikli işçilere, oda ve yurtlarda bulunan bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 64'üncü Maddesi uyarınca, verilecek olan ara dinlenmesinden önce ve sonra, uygun saatlerde, ayrı ayrı iki defa, kırkbeşer dakikalık izin verilir.

100'den az işçi çalıştırılan işyerlerinde ise, emzikli işçilere, bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için biri ara dinlenmesinden, biri işin bitiminden önce, ayrı ayrı iki defa kırkbeşer dakikalık izin verilir.

Bu izinler iş süresinden sayılır.

ODA VE YURT AÇMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

MADDE 7 - Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 100-150 kadın işçi çalıştırılan işyerlerinde, bir yaşından küçük çocukların bırakılması ve bakılması ve emzikli kadınların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine en çok 250 metre uzaklıkta bir emzirme odasının kurulması zorunludur.

Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 150'den çok kadın işçi çalıştırılan işyerlerinde, 0-6 yaşındaki çocukların bırakılması ve bakılması, emzikli kadınların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerinden ayrı ve işyerine yakın bir yurdun kurulması zorunludur. Yurt işyerine 250 metreden daha uzaksa, işveren ,taşıt sağlamakla yükümlüdür.

İşverenler, ortaklaşa oda ve yurt kurabilecekleri gibi, oda ve yurt açma yükümlülüğünü, bu Tüzükte öngörülen nitelikleri taşıyan yurtlarla yapacakları anlaşmalarla da yerine getirebilirler.

Oda ve yurt açma yükümlülüğünün belirlenmesinde, işverenin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan tüm işyerlerindeki kadın işçilerinin toplam sayısı dikkate alınır.

ODA VE YURTLARDAN FAYDALANACAKLAR

MADDE 8 - Oda ve yurtlardan kadın işçilerin çocukları ile erkek işçilerin annesi ölmüş veya velayeti babaya verilmiş çocukları faydalanabilirler.Odalara 0-1, yurtlara 0-6 yaşındaki çocuklar alınır.

Oda ve yurtlarda çocuklarla görevlilerden başkasının bulunması ve bunları amaç dışında kullanılması yasaktır.

Yurtlara 0-2 ve 3-6 yaş çocukları birbirinden ayrı bulundurulur.Çocuklar, oda ve yurtlara işbaşı yapılmadan önce bırakılır ve işin bitiminde alınır.

Anne ve babalar, odaların ve yurtların disiplin ve yönetimine dair kurallara uymak şartıyla ara dinlenmesinde çocuklarını görüp bakımlarıyla ilgilenebilirler.

KAYIT VE ÇIKIŞ

MADDE 9 - Oda ve yurtlara kabul edilen çocuklar, kayıt ve kabul defterine yazılır. (ek 1)

Oda ve yurtlardan tamamen ayrılan çocukların ayrılış nedeni, tarih kiminle çıktığı, gözlem kağıdına ve bu deftere işlenir. Çocuğun özel dosyası, anne veya babasına verilir.

VE YURTLARDA BULUNACAK NİTELİKLER

MADDE 10 - Oda ve yurtlar çocukların sağlığının korunması, hava ve güneş ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli nitelikleri taşıyacaktır.Buralarda, kadın ve velayet hakkına sahip erkek işçi sayısının en az %10 u oranında yatak, yeteri kadar gözlem bölmesi ve bir emzirme yeri bulunacaktır.Çocuklar, emzirme yerlerine, hemşire, çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda yetişmiş eleman veya çocuk bakıcısı tarafından getirilir; emzirimin bitiminde yine aynı kimseler tarafından alınarak temizlik ve bakımları yapıldıktan sonra yataklarına bırakılır.

Oda ve Yurtlarda, anneler ve görevliler için yeteri kadar tuvalet ve lavabo, her 10 yatağa bir çocuk banyosu, çocuk yatak odalarının bitişiğinde çocukların kullanabileceği lavabolar, Yurtlarda ise ayrıca çocuklar için yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

Oda ve yurtlarda, mamaların ve yiyeceklerin hazırlanması, muhafazası, dağıtılması, yedirilmesi, kullanılan araç ve gereçlerin temizlenmesi için gerekli yerler bulundurulacaktır.

Oda ve yurtlarda, yatak odalarından ayrı bez değiştirme odaları olacak; bu odalarda masa, yatak, şezlong gibi eşyalar, temiz ve kirli bez ve çamaşırların ayrı ayrı konulması için gerekli dolap ve kaplar bulundurulacak;

yatak eşyası ve annelere emzirme esnasında giydirilen gömlekler temiz ve düzenli olarak korunacaktır.

Çocukların bulundurulacağı odaların, taban alanlarının her çocuğa en az 3 metrekare, hacimlerinin her çocuğa en az 8 metreküp hava düşecek ölçüde ve bol ışıklı olması gereklidir.

Taban çocukların sağlığına zarar vermeyecek, kolayca temizlenebilecek biçimde döşenecek; duvarlar veya kaplanacak; odalar ve eşya toz tutmayacak şekilde düz ve basit olacaktır. Çocuk karyolaları ve komodinleri temiz, boyalı, kullanıma ve sağlığa uygun nitelikte olacak, karyolaların ayarlanabilir, yüksek korkulukları bulunacaktır.

Ve bölmeler yeterli bir yüksekliğe kadar kolayca temizlenebilir bir Madde ile boyanacak.

Yurtlarda yeterli büyüklükte bir bahçe, bu bahçede, çocukların dinlenmeleri ve oynamaları için araç ve gereçler bulunacaktır.

ODA VE YURTLARDA BULUNDURULACAK İLAÇ VE TIBBİ GEREÇLER

MADDE 11 - Oda ve yurtların gereken yerlerine termometreler konacak, buralarda Tüzüğe bağlı çizelgede (ek 2) yazılı olan ve ayrıca işyerinde görevli hekim tarafından gerekli görülen ilaç ve tıbbi gereçler bulundurulacaktır. Bunlar özel bir dolap içinde ve kolayca kullanılabilir şekilde saklanacak ve en az altı ayda bir işyerinde görevli hekim tarafından gözden geçirilerek bozulmuş ve kullanılmaz duruma gelmiş yahut tükenmiş bulunanların yerine yenileri konacaktır.

PERSONEL, YÖNETİM VE GÖZETİM

MADDE 12 - Odalarla yurtların emzirme odalarında her on çocuk için bir kadın çocuk bakıcısı bulundurulur. Çocuk bakıcılarından en az birinin hemşire veya kız meslek lisesi çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü mezunu veya benzeri mesleklerden olması zorunludur.

Yurtlarda, her 20 çocuk için bir çocuk bakıcısıyla hemşire veya kız meslek lisesi çocuk gelişimi ve eğitimi mezunu veya benzeri meslek grubu eleman bulundurulur.

Oda ve yurtlarda temizlik için yeteri kadar kadın hizmetli bulundurulur. Hemşire veya kız meslek lisesi çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü mezunu veya benzeri meslek mensubu elemanlardan birisi, işverence, yönetim ve gözetimle görevlendirilir.

Oda ve yurtlar, işyerlerinde görevli hekimin tıbbi gözetimi altındadır. Çocukların sağlık durumları en az gün aşırı bir hekim tarafından kontrol edilir ve gereği yapılır.

ÇOCUK MUAYENELERİ

MADDE 13 - Oda ve yurtlara kabul edilecek çocuklar, önce gözlem bölmesine alınır ve hekim muayenesinden geçirilir. Bulaşıcı veya tehlikeli bir hastalığı bulunmadığı ve portör olmadığı anlaşılanlar hakkında rapor düzenlenir, raporlar çocukların özel dosyalarında saklanır.

Bulaşıcı veya tehlikeli bir hastalığı olanlar, hastalık kuşkusu bulunanlar veya portör olduğu anlaşılanlar, sağlıklı olduklarının belirlenmesine kadar oda ve yurtlara alınmazlar.

Oda ve yurtlarda bulunan çocuklardan bulaşıcı hastalığı tutulanlar veya tutulduğundan şüphe edilenler, hekime muayene ettirmek üzere derhal gözlem bölmelerine alınır.

Muayene sonucunda bulaşıcı veya tehlikeli bir hastalığa tutulduğu anlaşılan çocuklar hekimce ya bir sağlık kuruluşuna gönderilir ya da reçetesi verilerek gerekli öğütlerle ailesine teslim edilir.

ve yurda kabul edildiği gün her çocuk için bir gözlem kağıdı (ek: 3) doldurulur ve özel dosyalarına konur. Buralara kaldığı sürece, çocukların sağlık ve genel gelişme durumları, beden yapıları, ruhsal özellikleri en az haftada bir defa görevli hekimce sağlık muayenesi kağıtlarına (ek: 4), ağırlıkları ise çizelgesinde belirtilen dönemlerde ağırlık çizelgesine (ek: 5) işlenir.

Oda ve yurtlarda kalan çocuklara, koruyucu aşilar ve serumlar yapılır ve bunlar çizelgeye yazılır. (ek: 6)

ÇOCUKLARIN BESLENMESİ

MADDE 14 - Oda ve yurtlarda, çocuklara yaşlarına göre mamaları, kahvaltı yemekleri verilir. Yemek listelerinin ve mamaların düzenlenmesinde görevli hekimin düşüncesi alınır. Çocuklara, ayrıca günde 250 şer gram dayanıklı veya pastörize, bulunmadığı takdirde kaynamış süt veya yoğurt verilir.

ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE GELİŞTİRİLMELERİ

MADDE 15 - Yurtlarda çocuklara kişisel temizliğin yolları öğretilir, oyun, şarkı ve oyuncaklarla psiko-sosyal gelişmeleri sağlanır.

İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

MADDE 16 - Oda ve yurtların bina, kuruluş, döşeniş, araş, gereç, taşıt, beslenme ve benzeri giderlerinin tamamı işverenlerce karşılanır. Buralar ayda en az bir defa işveren veya vekili tarafından denetlenir.

İşveren, işveren vekili, görevli hekim veya bu birimlerin yönetim ve gözetiminden sorumlu olanlarca görülen eksiklikler derhal giderilir.

ORTAKLAŞA KURULAN ODA VE YURTLARIN YÖNETİMİ

MADDE 17 - Oda ve yurtlar birden çok işveren tarafından kurulduğu takdirde, bu işverenler veya işveren vekilleri ayda en az bir defa toplanarak bu yerlerin yönetimine dair kararları alırlar ve uygulanmasını sağlarlar.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 18 - Bakanlar Kurulu'nun 20/7/1973 tarihli ve 7/6821 sayılı kararıyla yürürlüğe konulmuş olan Gebe veya Emzikli Kadınların Çalıştırılma Koşullarıyla Emzirme Odalar ve Çocuk Bakım Yurtları (kreş) Hakkında Tüzük yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 19 - Bu Tüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 - Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

